

Susanna Parals i Maria Dolores Figueras.
El teatre d'aficionats a la Bisbal: un segle de vida, col·lecció Fontanetum 3, Ajuntament de la Bisbal, 1997, 246 pàg.

Un segle de teatre

LA SISENA EDICIÓ del premi Pere Lloberas de recerca que amb tant d'encert promou i difon l'Ajuntament de la Bisbal, i que ja ha arribat a la IX convocatòria, va correspondre en 1994 a un projecte que feliçment avui s'ha convertit en realitat.

Susanna Parals i Maria Dolores Figueras estudien un segle de teatre d'aficionats a la capital del Baix Empordà, una escena rica i variada que amb pocs mitjans i sense una excessiva professionalització, al marge dels circuits estables d'aquella època, servia d'entreteniment a un públic que freqüentava les entitats, els cercles, ateneus, mútues i altres centres recreatius i benèfics tan presents en la nostra vida col·lectiva d'abans.

Aquest llibre no és un sim-

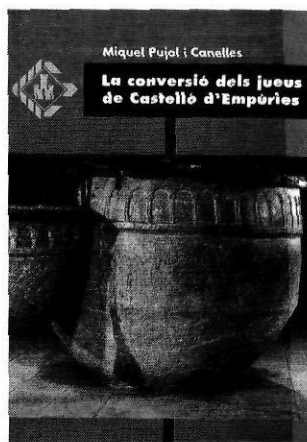
ple enfilall de noms i de dates. S'ha procurat fer una història, amb una escollida il·lustració gràfica. A través d'un annex molt complet podem reconstruir el dia a dia de totes aquestes escenificacions: data de representació, obra, autor i local, quins eren els autors i les obres preferides del gran públic, etc.

A partir de l'annex que presenten, es podia haver confeccionat una segona llista amb aquells autors i obres més dinàmiques i de consum que repeteixen a la cartellera una i altra vegada, veure quines eren les actituds mentals i preferències del públic de la Bisbal. Cada obra que puja a un escenari es pot reinterpretar en funció de la ideologia de l'època. Ens adonem, per exemple, com després de 1939, els autors més significatius d'abans

de la guerra són bandejats dels nostres escenaris.

En tot cas aquestes consideracions no invaliden la vàlua d'aquest treball que ens sembla molt útil i necessari. El dia que tinguem una història nacional del nostre teatre, estudis com ara aquest, seran encara més ben valorats, perquè, emmarcats en una tradició que es dona amb més o menys fortuna a tot Catalunya, forneixen el llevat d'una activitat dramàtica vocacional a la qual no s'ha donat la importància que es mereix.

Pep Vila

PUJOL i CANELLES, Miquel.
La conversió dels jueus de Castelló d'Empúries. Ajuntament de Castelló d'Empúries, 1997. 272 pàg.

Jueus castellonins conversos

En el marc del VII festival Terra de Trobadors de la comtal vila de Castelló, iniciativa que cada any mou més gent i motiva més l'interès dels vilatans castellonins pel seu passat medieval, s'han presentat el Centre d'Estudis Trobadorescos i aquest llibre.

L'obra és un fruit madur de la gran estima que el seu autor sent per la seva vila natal i els seus habitants passats i presents, i coreligionaris, que s'ha manifestat fins ara en nombrosos i acurats articles sobre alguns dels més destacats protagonistes del seu gloriós passat medieval, com són els templers, els jueus, els notaris i els cònsols.

En aquest cas tracta d'anallitzar, sense prejudicis i a partir de l'abundant documentació

notarial de què disposa, el llarg i dolorós procés de conversió dels jueus, que va assolir la màxima efectivitat del 1515 al 1517 i el 1495, fruit de la política intransigent per part d'alguns papes, reis, religiosos i inquisidors de conversió forçosa, expulsió o mort d'un grup social i religiós tan important com odiós com eren els jueus.

Cal dir d'antuvi que ha tret el màxim de suc de les fonts on ha begut, pergamins i registres notariais sovint en mal estat de conservació, escrits normalment en llatí, però que a vegades contenen papers escrits en hebreu que ha tingut l'encert de reproduir, i que ens mostren el drama que per a ells va haver de significar abjurar de la seva religió.

Però a la vegada hom s'adona de la limitació d'aquestes fonts, ja que les dades que ens donen de cada persona són sovint tan minses que hom es queda amb les ganes de saber moltes altres coses de cadascun d'ells i dels que ni tan sols coneixem el seu nom.

Joan Fort i Olivella